

N:o 3 a.

Kongl. Maj:ts nådiga proposition till Riksdagen med förslag till lag om ändrad lydelse af 2 och 62 §§ i strafflagen för krigsmagten den 7 oktober 1881; gifven Stockholms slott den 7 januari 1901.

Med åberopande af bilagda i statsrådet och högsta domstolen förda protokoll vill Kongl. Maj:t härmed, jemlikt § 87 regeringsformen, föreslå Riksdagen att antaga härvid fogade förslag till lag om ändrad lydelse af 2 och 62 §§ i strafflagen för krigsmagten den 7 oktober 1881.

Kongl. Maj:t förblifver Riksdagen med all Kongl. nåd och ynnest städse välbevågen.

Under Hans Maj:ts

Min allernådigste Konungs och Herres sjukdom:

G U S T A F.

L. Annerstedt.

Förslag

till

LAG

om ändrad lydelse af 2 och 62 §§ i strafflagen för krigsmagten den 7 oktober 1881.

Häri genom förordnas, att 2 och 62 §§ i strafflagen för krigsmagten den 7 oktober 1881 skola erhålla följande ändrade lydelse:

2 §.

Till krigsmän hänföres:

- a) officerare och underofficerare vid krigsmagten;
- b) manskap och spel, som innehafva fast anställning vid krigsmagten;
- c) värnpligtige i de fall, som i värnpligtslagen bestämmas;
- d) skeppsgossar vid flottan, till tjänstgöring å krigsfartyg förhyrda sjömän, äfvensom derå anställda maskinister och arbetare; samt
- e) andra personer i de fall, då de, efter hvad särskilda författningar innehålla, äro krigslag underkastade.

I de fall, då, enligt särskilda författningar, de, som höra till frivilliga för nationalförsvaret bildade kårer, äro krigslag underkastade, vare å dem, der ej i omförmälda författningar annorlunda sägs, tillämpligt hvad om krigsmän i denna lag stadgadt är.

62 §.

Begår officer eller underofficer rymning i andra fall, än de, som äro nämnda i 60 och 61 §§; dömes till afsättning.

Gör det någon af manskapet; belägges första gången med disciplin-
straff, och dömes andra gången till fängelse i högst sex månader, tredje
gången till fängelse från och med sex månader till och med ett år, samt
fjerde och följande gånger till straffarbete från och med sex månader till
och med två år.

*Utdrag af protokollet öfver justitiedepartementsärenden,
hållet inför Hans Kongl. Höghet Kronprinsen-
Regenten i statsrådet å Stockholms slott måndagen
den 3 december 1900*

i närvaro af:

Hans excellens herr statsministern friherre von OTTER,
Statsråden: ANNERSTEDT,
DYRSSEN,
CRUSEBJÖRN.

Efter gemensam beredning med cheferna för landtförsvars- och sjöförsvarsdepartementen anförde chefen för justitiedepartementet statsrådet Annerstedt i underdånighet:

»Sedan Eders Kongl. Maj:t den 13 nästlidne november i nåder förordnat, att högsta domstolens yttrande skulle inhemtas öfver de uti ett inom generalstaben utarbetadt förslag till ny värnpligtstag förkommande bestämmelser af kriminalrättslig natur, har detta yttrande numera afgifvits.

Högsta domstolen har anmärkt, att då strafflagen för krigsmagten 2 § c) i fråga om värnpliktig stadgade, att denne vore underkastad krigslag under tid, som i särskild författning bestämdes, men de i 31 och 36 §§ af förslaget meddelade bestämmelser afsåge, bland annat, att värnpliktig i fråga om åttlydnad af vissa order skulle under tid, då han i öfrigt icke stode under krigslag, vara underkastad sådan lags föreskrifter, sistberörda bestämmelser syntes förutsätta, att strafflagen för krigsmagten blefve i anförda hänseende i öfverensstämmelse härmed jemkad; hvad anginge tillämpningen i nu ifrågavarande fall af strafflagen för krigsmagten å de värnpligtige, syntes denna så till vida kunna leda till obehörig stränghet, som enligt 68 § strafflagen för krigsmagten, jemförd med 62 § samma lag, för värnpliktig, hvilken efter det han inkallats till tjenstgöring derifrån

oloffigen uteblefve under mer än åtta dagar, påföljden icke under några förhållanden kunde sättas lindrigare än till sträng arrest.

Med anledning af hvad sålunda förekommit har jag låtit upprätta förslag till lag om ändrad lydelse af 2 och 62 §§ i strafflagen för krigsmagten den 7 oktober 1881, hvarvid tillika — vid det förhållande att Gotland numera är i värnpligtsafseende likstaldt med fastlandet — blifvit ur 2 § utesluten den särskilda bestämmelse om Gotlands nationalbeväring, som för närvarande är deri upptagen».

Efter uppläsande af omförmälda lagförslag, af den lydelse bilagan litt. A vid detta protokoll utvisar, hemstälde föredragande departementschefen i underdånighet, att högsta domstolens utlåtande öfver detta förslag måtte, för det ändamål § 87 regeringsformen omförmäler, genom note ur protokollet inhemtas.

Till denna af statsrådets öfrige ledamöter biträdda hemställan täcktes Hans Kongl. Höghet Kronprinsen-Regenten i nåder lemna bifall.

Ex protocollo

Aug. von Hartmansdorff.

*Bilaga litt. A.***Förslag**

till

LAG**om ändrad lydelse af 2 och 62 §§ i strafflagen för krigsmagten den 7 oktober 1881.**

Häri genom förordnas, att 2 och 62 §§ i strafflagen för krigsmagten den 7 oktober 1881 skola erhålla följande ändrade lydelse:

2 §.

Till krigsmän hänföras:

- a) officerare och underofficerare vid krigsmagten;
- b) manskap och spel, som innehafva fast anställning vid krigsmagten;
- c) värnpligtige i de fall, som i värnpligtslagen bestämmas;
- d) skeppsgossar vid flottan, till tjenstgöring å krigsfartyg förhyrda sjömän, afvensom derå anställda maskinister och arbetare; samt
- e) andra personer i de fall, då de, efter hvad särskilda författningar innehålla, äro krigslag underkastade.

I de fall, då, enligt särskilda författningar, de, som höra till frivilliga för nationalförsvaret bildade kårer, äro krigslag underkastade, vare å dem, der ej i omförmälda författningar annorlunda sägs, tillämpligt hvad om krigsmän i denna lag stadgadt är.

62 §.

Begår officer eller underofficer rymning i andra fall, än de, som äro nämnda i 60 och 61 §§; dömes till afsättning.

Gör det någon af manskapet; belägges första gången med disciplinstraff, och dömes andra gången till fängelse i högst sex månader, tredje gången till fängelse från och med sex månader till och med ett år, samt fjerde och följande gånger till straffarbete från och med sex månader till och med två år.

*Utdrag af protokollet öfver lagärenden, hållet uti Kongl.
Maj:ts högsta domstol torsdagen den 13 december
1900.*

Andra rummet.

Närvarande:

Justitieråden: SKARIN,
HUSS,
CARLSON,
HELLSTRÖM,
BOHMAN,
RAMSTEDT,
WESTRING.

Tillförordnade byråchefen för lagärenden revisionssekreteraren Hammarskjöld föredrog i underdånighet:

note ur protokollet öfver justitiedepartementsärenden, hållet inför Hans Kongl. Höghet Kronprinsen-Regenten i statsrådet den 3 innevarande december, utvisande, att Kongl. Maj:t i nåder förordnat, att högsta domstolens utlåtande skulle, för det ändamål § 87 regeringsformen omförmåler, inhemtas öfver ett upprättadt förslag till lag om ändrad lydelse af 2 och 62 §§ i strafflagen för krigsmagten den 7 oktober 1881; varande förslaget bilagdt detta protokoll.

Justitieråden *Skarin, Huss, Hellström, Bohman* och *Ramstedt* lmnade förslaget utan anmärkning.

Justitierådet *Westring* yttrade: »Enligt den föreslagna nya lydelsen af 2 § mom. c) i strafflagen för krigsmagten skulle värnpligtige till krigsmän hänföras i de fall, som i värnpligtslagen bestämmas. De i 31 och

36 §§ i förslaget till värnpligtslag intagna stadgandena, hvilka i den föreslagna bestämmelsen i strafflagen för krigsmagten afses, omtala emellertid icke i hvilka fall de värnpligtige skola hänföras till krigsmän, utan i hvilka fall de äro underkastade krigslag. För att behörig öfverensstämmelse mellan de särskilda lagrummen må åstadkommas, synes det alltså nödvändigt, att någon jemkning i lydelsen af det ena eller andra stadgandet verkställas; och tillåter jag mig i sådant afseende hemställa, huruvida icke oförmälda mom. c) af 2 § i strafflagen för krigsmagten kunde få denna lydelse: värnpligtige i de fall, då de, enligt hvad i värnpligtslagen sägs, äro krigslag underkastade».

Justitierådet *Carlson*, som biträdde justitierådet *Westrings* anmärkning derom, att den ifrågasatta lydelsen af 2 § c) icke öfverensstämde med förslaget till värnpligtslag, ansåg, att i strafflagen för krigsmagten och icke i värnpligtslagen borde bestämmas, under hvilken tid värnpliktig vore att anse såsom krigsman, och i hvilka fall i öfrigt förstnämnda lags stadganden om krigsman vore å värnpliktig tillämpliga.

Ex protocollo

Aug. von Hartmansdorff.

---

*Utdrag af protokollet öfver justitiedepartementsärenden,
hållet inför Hans Kongl. Höghet Kronprinsen-
Regenten i statsrådet å Stockholms slott måndagen
den 7 januari 1901*

i närvaro af:

Hans excellens herr statsministern friherre VON OTTER,
Hans excellens herr ministern för utrikes ärendena LAGERHEIM,
Statsråden: WIKBLAD,
ANERSTEDT,
herr VON KRUSENSTJERNA,
grefve WACHTMEISTER,
CLAËSON,
DYRSSEN,
CRUSEBJÖRN,
ODELBERG,
HUSBERG,
Justitieråden: NORBERG,
BOHMAN.

Efter gemensam beredning med cheferna för landtförsvars- och sjöförsvarsdepartementen anmälde chefen för justitiedepartementet statsrådet Annerstedt i underdånighet:

Högsta domstolens genom note ur protokollet öfver justitiedepartementsärenden för den 3 nästlidne december inhemtade utlåtande öfver det vid samma protokoll fogade förslag till lag om ändrad lydelse af 2 och 62 §§ i strafflagen för krigsmagten den 7 oktober 1881; och hemställde föredragande departementschefen, att förslaget, som af högsta domstolens

fleste ledamöter lemnats utan anmärkning, måtte, jemlikt § 87 regeringsformen, genom nådig proposition för Riksdagen till antagande framläggas.

Med bifall till denna af statsrådets öfrige ledamöter biträdda hemställen behagade Hans Kongl. Höghet Kronprinsen-Regenten i nåder förordna, att till Riksdagen skulle aflåtas nådig proposition i ämnet, af den lydelse bilagan litt. A vid detta protokoll utvisar.

Ex protocollo

Aug. von Hartmansdorff.
